

Jeesus sanoi:

”Minä sanon teille: ellette te noudata Jumalan tahtoa paljon paremmin kuin lainopettajat ja fariseukset, te ette pääse taivasten valtakuntaan.

Teille on opetettu tämä isille annettu käsky: ’Älä tapa.’ Se, joka tappaa, on ansainnut oikeuden tuomion. Mutta minä sanon teille: jokainen, joka on vihoissaan veljelleen, on ansainnut oikeuden tuomion. Samoin jokainen, joka sanoo veljelleen: ’Senkin hölmö’, on ansainnut Suuren neuvoston tuomion, ja se, joka sanoo: ’Sinä hullu’, on ansainnut helvetin tulen.

Jos siis olet viemässä uhrilahjaasi alttarille ja siinä muistat, että veljelläsi on jotakin sinua vastaan, niin jätä lahjasi alttarin eteen ja käy ensin sopimassa veljesi kanssa. Mene sitten vasta antamaan lahjasi.

Tarjoa vastapuolellesi sovintoa jo silloin, kun vielä olet hänen kanssaan matkalla oikeuteen. Muuten hän saattaa luovuttaa sinut tuomarille ja tuomari vartijalle, ja niin sinut teljetään vankilaan. Usko minua: sieltä sinä et pääse, ennen kuin olet maksanut kaiken viimeistä kolikkoa myöten.

Teille on opetettu tämä käsky: ’Älä tee aviorikosta.’ Mutta minä sanon teille: jokainen, joka katsoo naista niin, että alkaa himoita häntä, on sydämessään jo tehnyt aviorikoksen hänen kanssaan. Jos oikea silmäsi viettelee sinua, repäise se irti ja heitä pois. Onhan sinulle parempi, että menetät vain yhden osan ruumiistasi, kuin että koko ruumiisi joutuu helvettiin. Ja jos oikea kätesi viettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä pois. Onhan sinulle parempi, että menetät vain yhden jäsenen, kuin että koko ruumiisi joutuu helvettiin.”

SAARNA

Miten sinä kuulit nämä Jeesuksen sanat? Onko Jeesuksen opetusta lain noudattamisesta lainkaan mahdollista toteuttaa? Päivän evankeliumi on osa Jeesuksen vuorisaarnaa, joka alkaa näin:

Nähdessään kansanjoukot Jeesus nousi vuorelle. Hän istuutui ja opetuslapset tulivat hänen luokseen. Silloin hän alkoi puhua ja opetti heitä näin: Autuaita ovat hengessään köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta. Mt. 5:1-3 Jeesus kutsuu onniteltaviksi, autuaiksi, kaikkia niitä, joilla ei inhimillisesti katsoen näyttäisi olevan edellytyksiä Jumalan valtakunnan osallisuuteen. Hän on heikkojen puolella. Tämä on hyvä pitää mielessä, kun perehdymme tarkemmin tämän päivän evankeliumitekstiin. Siinä Jeesus puhuu suhteestaan juutalaisten lakiin ja toteaa aluksi: *Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan, vaan toteuttamaan. Mt. 5:17.*

Kuitenkin lukuisia kertoja hän myös sanoo: *Teille on opetettu tämä käsky, mutta minä sanon teille.* Jeesus rakentaa sanottavansa vanhan opetuksen pohjalle, mutta laajentaa tai syventää lain tulkintaa.

Tärkeintä ei ole lain kirjain vaan sen henki. Siksi Jeesus ottaa tähtäyspisteekseen fariseusten ja lainopettajien elämän ja opetukset. He tekivät kaikkensa ollakseen rikkomatta lakia. Heidän pikkutarkka säännöstönsä oli varsin ankara, mutta silti Jeesus sanoo: *Ellette noudata Jumalan tahtoa paljon paremmin kuin lainopettajat ja fariseukset, te ette pääse taivasten valtakuntaan.* Mt. 5:20. Mitä Jeesus siis edellyttää opetuslapsiltaan ja seuraajiltaan?

Jumalan tahdon noudattaminen edellyttää mielenmuutosta. Elämä ei koostu pelkkien kieltojen tai käskyjen noudattamisesta vaan uudenlaisesta elämänasenteesta. 5. käskyssä sanotaan: *Älä tapa!* En tietääkseni ole ketään tappanut, olenko siis täyttänyt tämän käskyn ja toteuttanut Jumalan tahdon? Jeesuksen mukaan jo vihoissaan oleminen tai toisen arvostelu hölmöksi tai hulluksi on tämän käskyn rikkomista ja ansaitsee tuomion, jopa helvetin tulen. Jeesus laajentaa 5. käskyn tulkintaansa myös siihen, että meidän olisi aina pyrittävä sovintoon vastapuolen kanssa. Tässä hengessä Paavalikin kirjoittaa: *Vaikka vihastuttekin, älkää tehkö syntiä. Sopikaa riitanne ennen kuin aurinko laskee.* Ef. 4:26. Jaakobin kirjeessä taas sanotaan: *Itse kunkin tulee olla herkkä kuulemaan, mutta hidas puhumaan ja hidas vihaan, sillä miehen viha ei johda oikeudenmukaisuuteen, jota Jumala tahtoo.* Jaak. 1:19-20.

Kuudetta käskyä on perinteisesti tulkittu vain miehen näkökulmasta. Jeesus näyttää asettuvan suojelemaan naista miesten omistushaluilta ja himoilta. Sukupuolesta riippumatta tämä käsky kehottaa pysymään rakkaudessa uskollisena. Farisealaista on se, että tuomitsee toisten rikkeet, mutta ei tunnista eikä näe omia varjojaan, omaa pimeyttään.

Lutherin ja reformaation aikaan ajateltiin, että vuorisaarnan korkeitten eettisten vaatimusten varsinainen tehtävä on siinä, että ne paljastavat ihmisen synnin ja syyllisyyden. Siksi kukaan ei voi ylpeillä tai kerskata hurskaudellaan Jumalan edessä. Mitä kirkkomme viimeisin katekismus sitten opettaa näistä käskyistä? Viidennen käskyn opetus kuuluu näin: *Jokaisen ihmisen elämä on Jumalan lahja ja sellaisena arvokas. Emme saa tuottaa lähim äisillemme vahinkoa emmekä kärsimystä. Meidän on suojeltava häntä kaikissa oloissa. Erityisesti tukea on annettava kaikkein heikoimmille. Emme saa ottaa oikeutta omiin käsiimme. Sen sijaan meidän on annettava anteeksi ja luovuttava kostosta.* Kuudennesta käskystä sanotaan näin: *Avioliiton suojelemisen vaatimus koskee sekä omaa että toisten avioliittoa. Rakkaudesta ja vastuusta irrotettu seksuaalisuus orjuuttaa ihmistä ja vahingoittaa sekä häntä itseään että toisia.*

Rakkauden laki ohjaa meitä itsekeskeisyyden noidankehästä kohti lähimmäistä. Kysymys on siitä, kuinka katsomme toista. Katsommeko häntä arvostellen ja tuomiten vai näemmekö hänessäkin Jumalan kuvan, ihmisen, joka on Jumalalle rakas ja tärkeä. Jumalan tahdon mukainen

mielenmuutos ei ole niinkään lain kirjaimen tuntemista ja noudattamista. Todellisia lain noudattajia ovat ne, jotka tekojensa ansiokkuutta ajattelematta osoittavat käytännössä rakkautta ja kunnioitusta kärsiville lähimmäisilleen. Tästä Jeesus itse antoi seuraajilleen esimerkin. Lähimmäisen rakastaminen ja palveleminen tapahtuu sydämen halusta eikä siinä ole mitään lainomaista. Kun seuraamme Jeesusta ja hänen esimerkkiään, toteutamme samalla sitä, mitä Jumala meiltä ja elämältämme tahtoo.

LAULU JAKAMISESTA (Pekka Simojoki)

Kantakaa kuormat heikkojen,
kulkekaa tietä Kristuksen,
sillä mitään ei ole suurempaa
kuin työtä tehdä ja rakastaa.

Itkekää itkut maailman,
naurakaa kanssa nauravan
sillä mitään ei ole suurempaa
kuin työtä tehdä ja rakastaa.

Antakaa aina iloiten,
lahjaksi saitte kaiken sen,
sillä mitään ei ole suurempaa
kuin työtä tehdä ja rakastaa.

Murtakaa leipä elämän,
yhteisen viinin antoi Hän,
sillä mitään ei ole suurempaa
kuin työtä tehdä ja rakastaa.